

SELEVCIA

AD CALYCADNVM

SAYI III -2013

OLBA KAZISI YAYINLARI

SELEVCIA AD CALYCADNVM III

Olba Kazısı Yayınları

Olba Kazısı Yayınları
SELEVCIA AD CALYCADNVN III

Seleucia ad Calycadnum, hakemlidir ve her yıl Nisan ayında bir sayı olarak basılır. Yollanan çalışmalar, giriş sayfalarında belirtilen yazım kurallarına uygunsa yayınlanır, çalışması yayınlanan her yazar, çalışmanın baskı olarak yayınlanmasını kabul etmiş ve telif haklarını *Seleucia ad Calycadnum* yayınına devretmiş sayılır. *Seleucia ad Calycadnum* kopya edilemez ancak dipnot referans gösterilerek yayınlarda kullanılabilir.

Seleucia ad Calycadnum, hakemlidir ve her yıl Nisan ayında bir sayı olarak basılır. Yollanan çalışmalar, 7. sayfada belirtilen yazım kurallarına uygunsuz yayınlanır, çalışması yayınlanan her yazar, çalışmanın baskı olarak yayınlanmasını kabul etmiş ve telif haklarını *Seleucia ad Calycadnum* yayınına devretmiş sayılır. *Seleucia ad Calycadnum* kopya edilemez ancak dipnot referans gösterilerek yayınlarda kullanılabilir.

Editörler

Emel Erten
Diane Favro
Murat Özyıldırım

Bilim Kurulu

Prof. Dr. Meral Akurgal
Prof. Dr. Salim Aydıöz
Prof. Dr. Halit Çal
Prof. Dr. Çiğdem Dürüşken
Prof. Dr. Emel Erten
Prof. Dr. Diane Favro
Prof. Dr. Turhan Kaçar
Prof. Dr. Gülgün Köroğlu
Prof. Dr. Erendiz Özbayoğlu
Prof. Dr. Scott Redford
Prof. Dr. Aygül Süel
Prof. Dr. Fikret Yegül
Doç. Dr. Sedef Çokay-Kepçe
Doç. Dr. Efrumiye Ertekin
Doç. Dr. Mehmet Fatih Yavuz
Yrd. Doç. Dr. Figen Çevirici-Coşkun
Yrd. Doç. Dr. Merih Ereğ
Yrd. Doç. Dr. Fikret Özbay
Yrd. Doç. Dr. Hüseyin Murat Özgen
Yrd. Doç. Dr. Sema Sandalcı
Yrd. Doç. Dr. Hacer Sibel Ünalın
Dr. Vujadin Ivanisevic

Seleucia ad Calycadnum
Olba Kazısı Yayınları
Sertifika No:

Sayı: 3

ISBN: 978-6055-668-33-4
Mayıs 2013, İstanbul

Kapak Tasarım

Tuna Akçay

Yazışma Adresi

Okt. Murat Özyıldırım
Mersin Üniversitesi Fen - Edebiyat Fakültesi
Arkeoloji Bölümü, Çiftlikköy Kampüsü, 33342,
Mersin - Türkiye
Tel: 00 90 324 361 00 01 - 4735
e- posta: ozyildirimmurat@gmail.com

Adres

Homer Kitabevi ve Yayıncılık Ltd. Şti.
Yeni Çarşı Caddesi, No: 12/A
Galatasaray, Beyoğlu, 34433, İstanbul
Tel: 0212 249 59 02
www.homerbooks.com
e-mail: homer@homerbooks.com
Sertifika No:

Baskı ve Cilt

Yayıncılık Matbaacılık San. ve Tic. Ltd. Şti.
Litros Yolu, Fatih Sanayi Sitesi, No: 12
197-203, Topkapı - İstanbul
Tel: 0212 612 58 60
Sertifika No:

Dağıtım

Homer Kitabevi ve Yayıncılık Ltd. Şti.
Yeni Çarşı Caddesi, No: 12/A
Galatasaray, Beyoğlu, 34433, İstanbul
Tel: 0212 249 59 02

Seleucia ad Calycadnum | Sayı 3 | Nisan 2013

Olba'da Şeytanderesi Vadisi'ndeki Kaya
Kült Alanında Bulunan Unguentariae
Tuna Akçay
9

2012 Yılı Efes, Ayasuluk Tepesi ve St. Jean
Anıtı Kazıları Depo Çalışmalarından İlk
Gözlemler, Yeni Bir Keşif: Ayasuluk'ta Cam
Atölyesi
Ebru Fatma Fındık
31

Bizans Sikkelerinde Başmelek Mikhail ve
Aziz Mikhail Tasvirleri
Ceren Ünal
49

Klaros Kasesi ve Anadolu'da Pers
Egemenlik Döneminde Cam Kase Üretimi
Konusunda Düşünceler
Emre Taştemür
65

Silifke Müzesi'nden Erken Bizans
Dönemine Ait Gümüş Tılsım
Gülğün Koroğlu
81

Olba Kazılarında Küçük Buluntular
Emel Erten
101

Ermeni Baronluğu'nun Kuruluşu
Fatma Akkuş Yiğit
129

Artuklu Türkmenleri'nin Sikkelerinde
Mitolojik Bir Yaratık: "Çift Başlı Kartal"
Ramazan Uykur
145

Fatsa Cıngırt Kayası'ndan Ele Geçen 10
Sikke Üzerine Gözlemler
Ayşe Fatma Erol - Deniz Tamer
159

Genius Loci: Towards a Roman
Understanding of Carthage
Jessica L. Ambler
183

Kuşadası, Kadıkalesi/Anaia Kazısı 2007-
2010 Sezonu Cam Buluntuları "Pencere
Camları"
Tümay Hazinesar Coşkun
197

Olba Manastırı: 2012 Yılı Kazı Sonuçları
ve Merkez Mekânlar Üzerine Düşünceler
Murat Özyıldırım
211

Erken Hıristiyanlık Döneminde Cilicalı
Şifavericiler: Dioscorides, Cosmas ve
Damianus
Sevim Ayteş Canevello
223

Osmanlı'nın Arkeoloji Algısı: Kilikia
Örneği
Songül Ulutaş
233

Olba Kazısı Kiremit Örnekleri
Arkeometrik Çalışmaları
Ali Akın Akyol - Ebru Erdoğan Yıldırım - Emel
Erten - Yusuf Kağan Kadioğlu
249

Kitap Tanıtımı

Tanrıça ve Boğa
Emel Erten
269

İstanbul'un Tarihi Eserleri
Ahmetcan Sayalı
277

Anadolu'da Kadın: On Bin Yıldır Eş, Anne,
Tüccar, Kraliçe
Hüseyin Üreten
281

PRAEFATIO

Olba Kazaları'nın süreli yayını *Seleucia ad Calycadnum*'un 2013 yılında üçüncü sayısını sunarken, dergimizin yayın yaşamına aralık vermeden devam etmekte olmasının mutluluğu içinde olduğumuzu belirtmek isteriz. Öncelikle, bu yeni sayıda yayınlanmak üzere çalışmalarını bize göndermek nezaketinde bulunan değerli meslektaşlarımıza, yayın kurulu üyelerimize teşekkürlerimizi sunarız. Onların katkılarıyla ortaya çıkan bu sayının, eskiçağ uygarlıkları ve dilleri, tarihi konusunda çalışan akademisyenlerin ve bu alanlara ilgi duyan okurların yakından tanıdıkları Homer Kitabevi tarafından yayınlanması, yayın ekibimiz için ayrı bir sevinç kaynağıdır. Bizimle çalışmayı severek kabul eden değerli dostumuz, Homer Kitabevi sahibi Ayşen Boylu'ya ve *Seleucia ad Calycadnum*'un bu sayısının grafik düzenlemelerini büyük bir titizlikle gerçekleştiren Sinan Turan'a şükran borçluyuz.

Arkeoloji, Eskiçağ Dilleri ve Kültürleri, Sanat Tarihi konularında çalışan uzmanlara dergimiz kapılarının hep açık olduğunu ve gelecek sayılarımızda onların değerli çalışmalarına yer vermekten mutluluk duyacağımızı belirtiriz.

Editörler:

Prof. Dr. Emel Erten

Prof. Dr. Diane Favro

Murat Özyıldırım (Klasik Filolog, MA)

PREFACE

We are pleased to present volume 3 of *Seleucia ad Calycadnum* which has been continuously published since 2011. First and foremost, we would like to thank all our colleagues for their scholarly contributions and our editorial board for their valued input. Due to their expert participation, we are this and subsequent volumes will be published by Homer Books, widely recognized by those who study ancient civilizations and languages. We are grateful to Ayşen Boylu, owner of Homer Books, who kindly agreed to work with us, and Sinan Turan, who meticulously designed the graphics of this volume.

We would also like to state that our journal is open to scholars of fields of archaeology, ancient languages and cultures and history of art. We would always welcome their works in the forthcoming volumes.

Editors:

Prof. Dr. Emel Erten

Prof. Dr. Diane Favro

Murat Özyıldırım (Classical Philologist, MA)

Olba Kazısı Yayınları
SELEVCIA AD CALYCADNVN

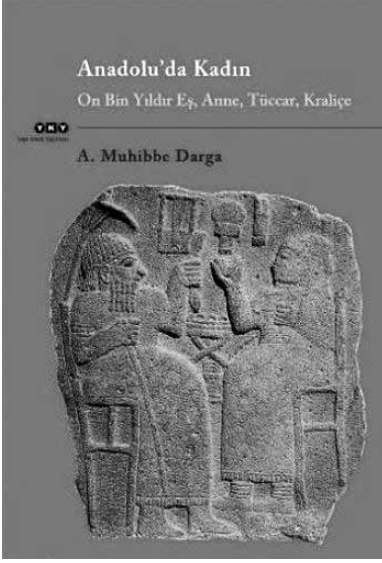
Makale Başvuru Kuralları

Seleucia ad Calycadnum, Olba Kazısı yayını olarak yılda bir sayı yayınlanır. Yayınlanması istenen makalelerin en geç Şubat ayında gönderilmiş olması gerekmektedir. *Seleucia ad Calycadnum*, arkeoloji, eskiçağ dilleri ve kültürleri, eski çağ tarihi, sanat tarihi konularında yazılan, daha önce yayınlanmayan yalnızca Türkçe, İngilizce çalışmaları ve kitap tanıtımlarını yayımlar.

Yazım Kuralları

Makaleler, Times New Roman yazı karakterinde, word dosyasında, başlık tümü 12 punto büyük harf, metin 10 punto, dipnot ve kaynakça 9 punto ile yazılmalıdır. Çalışmada ara başlık varsa, bold ve küçük harflerle yazılmalıdır. Türkçe ve İngilizce özetler, makale adının altında 9 punto olarak ve en az iki yüz sözcük ile yazılmalıdır. Özetlerin altında İngilizce ve Türkçe beşer anahtar sözcük, 9 punto olarak “anahtar sözcükler” ve “keywords” başlığının yanında verilmelidir.

- Dipnotlar, her sayfanın altında verilmelidir. Dipnotta yazar soyadı, yayın yılı ve sayfa numarası sıralaması aşağıdaki gibi olmalıdır.
Demiriş 2006, 59.
- Kaynakça, çalışmanın sonunda yer almalı ve dipnottaki kısaltmayı açıklamalıdır.
Kitap için:
Demiriş 2006 Demiriş, B., Roma Yazınında Tarih Yazıcılığı, Ege Yay., İstanbul.
Makale için:
Kaçar 2009 Kaçar, T., “Arius: Bir ‘Sapkın’ın Kısa Hikayesi”, Lucerna Klasik Filoloji Yazıları, İstanbul.
- Makalede kullanılan fotoğraf, resim, harita, çizim, şekil vs. metin içinde yalnızca (Lev. 1), (Lev. 2) kısaltmaları biçiminde “Levha” olarak yazılmalı, makale sonunda “Levhalar” başlığı altında sıralı olarak yazılmalıdır. Bütün levhalar, jpeg ya da tift formatında 300 dpi olmalıdır. Alıntı yapılan levha varsa sorumluluğu yazara aittir ve mutlaka alıntı yeri belirtilmelidir.
- Makale ve levhalar, CD’ye yüklenerek çıktısı ile birlikte yollanmalıdır.

Anadolu'da Kadın: On Bin Yıldır Eş, Anne, Tüccar, Kraliçe

A. Muhibbe Darga
Yayına Hazırlayan: Emine Çaykara
357 Sayfa, 1 Harita
Yapı Kredi Yayınları, 2013
ISBN: 978-975-08-2426-5

Anadolu'da Kadın: On Bin Yıldır Eş, Anne, Tüccar, Kraliçe

Hüseyin Üreten*

Anadolu'da Kadın: On Bin Yıldır Eş, Anne, Tüccar, Kraliçe adlı Prof. A. Muhibbe Darga ve konuk yazarlar tarafından kaleme alınan kitap, tamamen bilimsel veriler ışığında tarih öncesi dönemden Erken Bizans'a Koloni Çağı, Hitit, Urartu, Likya, Lidya, Hellen ve Roma kadınlarının geçirdiği değişimleri göstermek amacıyla her meslekten yeni ve genç okuyuculara, öğrencilere ilaveler katılmış, özellikle onlar için tekrar yazılmış kadını anlamaya yönelik önemli bir eserdir.

Başka bir ifadeyle, yazarın yaptığı yeni ilaveler ve meslek arkadaşları olan genç arkeologlar ile sanat tarihçilerin de içinde bulunduğu yedi konuk yazarın yaptığı bilimsel işbirliği sonucunda Ocak 2013 tarihinde Yapı Kredi Kültür Yayınları dizisi altında bilim dünyasına kazandırılan ve tarafımdan şekil, düzen ve kuruluş açısından aşağıda tanıtılmaya çalışılacak olan bu eser aslında ilk yayım tarihi 1976 olan ve İ.Ü. Edebiyat

* Yrd. Doç. Dr. Hüseyin Üreten, Adnan Menderes Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü, Eskiçağ Tarihi Anabilim Dalı Başkanı - Aydın. E-posta: hureten@adu.edu.tr.

Fakültesi tarafından *Eski Anadolu'da Kadın* adıyla bilim dünyasına kazandırılmış olan kitabın genişletilmiş yeniden bir baskısıdır.

Fakat okuyucuların şunu da bilmesinde fayda vardır. Yazarın da Önsöz'de belirtmiş olduğu gibi birçok tarih araştırması, geçmişin büyük simaları olan erkeklerin dünyasını ortaya çıkarmak amacıyla kaleme alınmıştır. Bu çeşit incelemelerde yer yer ortaya çıkan kadın figürü ise esas konu olan erkeğin annesi, kızkardeşi, karısı, sevgilisi ya da kızıdır. Böylece kadın, yine erkeğe bağlı, onu şekillendiren veya tamamlayan bir yan figür niteliğinde tarih sahnesine yansımaktadır. Yakın tarihimizde özellikle günümüzde hemen herkes Hürrem Sultan'ın kim olduğunu bilir de "Ölümsüz Barış Antlaşması"na (Kadeş Barış Antlaşması) eşi Hitit Kralı III. Hattuşili ile birlikte kendi mührünü basan Anadolu bir eş, bir anne ve bir kraliçe olan Puduhepa'yı neden bilmez?

Evet bu sorunun bir bölümü işte tanıtımını yaptığımız bu kitapta eski Anadolu kadınının toplumundaki yerini ilk inceleyenlerden biri olan Prof. Darga başta olmak üzere bu konuda çalışmaları bulunan yedi araştırmacı tarafından son otuz yılda Anadolu'da gerçekleştirilen Türk ve yabancı kazıların sonucu gün ışığına çıkan yeni belgeler ışığında yaşadıkları çağın kadınları hakkında ulaşılan beklenmedik ve son derece ilginç bilgiler ile cevap bulmaktadır. Kısacası prehistorik dönemden İ.S. 7. yüzyıla uzanan zaman diliminde yaşamış Anadolu kadınlarını toplumsal, siyasal ve kültürel olgularının gerçeklikleri çerçevesinde anlatan bu eser, her ne kadar başlarda yanlışlıkla ilk yayım tarihi 1976 olan *Eski Anadolu'da Kadın* adıyla bilinen kitabın genişletilmemiş yeni bir baskısı olarak algılansa da aslında aradan geçen tam tamına otuz altı yılda yapılan yeni keşiflerle ve konuk yazarlarla genişletilen Eski Anadolu kadını açısından paha biçilmez değere sahip yeni bir eserdir.

Gerçekten kitabın bu yeni versiyonunda, aşağıda sunduğumuz şekil, *düzen* ve *kuruluş*tan da anlaşılacağı üzere birçok ilgi çekici bölüm, hem yazar tarafından hem de konuk araştırmacılar tarafından ilave edilerek araştırmacılar için tekrar yazılmıştır! Örnek vermek gerekirse kitabın bu yeni versiyonunda en ilgi çekici bölümlerden biri hiç kuşkusuz -1976 yılında basılan kitapta yer almayan- "*prehistorik çağlarda kadın figürleri/imaajları*" olacaktır. Çünkü Darga'nın da ifade etmiş olduğu gibi söz konusu bölüm, son otuz beş yıl içinde Anadolumuzda gerçekleştirilen prehistorik dönem kazılarının bulguları, özellikle Neolitik Devrim'in/yerleşik düzenin her safhasını oluşturan toplumların/insan topluluklarının kadına bakışını çok belirgin bir şekilde ortaya koymaktadır.

Halen bilimsel çalışmalarını sürdürmekte olan Prof. A. Muhibbe Darga ve yedi konuk araştırmacının yayınlarından oluşan ve Emine Çaykara tarafından yayına hazırlanan *Anadolu'da Kadın: On Bin Yıldır Eş, Anne, Tüccar, Kraliçe* adlı bu kitap *Önsöz, YKY Baskısına Önsöz, Başlarken, Seçilmiş Bibliyografya - Dilbilgisine Ait ve Diğer Kısaltmalar*'ı içeren sayfalara ek olarak *Dört Bölüm, Bitirirken, Yazar Bibliyografileri, Dizin* ve *Teşekkürler* kategorilerinin yer aldığı 357 sayfadan oluşmaktadır.

Şekil, Düzen ve Kuruluş:

Ocak 2013 tarihinde Yapı Kredi Yayın Kurulu tarafından basılan kitapta yer alan bölüm başlıkları şunlardır:

Önsöz (s. 11 - 13), *YKY Baskısına Önsöz* (s. 15 - 18), *Başlarken* (s. 19 - 25), *Seçilmiş Bibliyografya - Dilbilgisine Ait ve Diğer Kısaltmalar* (s. 27 - 39)

I. Bölüm

Tarih Öncesi Çağlarda Anadolu'da Kadın (s. 41 - 67), Mucizenin Kaynağı, Bereketli ve Her Şeye Hakim (Şengül G. Aydıngün) (s. 43-67), Latmos Dağları Ana Tanrıçası, İlk Tunç Çağı'nda Kadın (MÖ 3200-2000), İlk Tunç Çağı'nın Ana Tanrıça Kavramı: İdol

II. Bölüm

Anadolu Tarihi Çağlarında Kadın Kültepe-Kaniş (s. 71 - 121), *Asur Ticaret/Pazar yerleri - Koloni Çağı/Erken Hitit Dönemi (MÖ 2000 - 1750), Kaniş/Neşa, Acemböyük, Rubatum - "Beyçe/Şehir Kraliçeleri", Evlilik Müessesesi, KARUM - Pazar Yerlerindeki Asurlu ve Yerli Anadolu Kadınlarının İş Hayatları ve Mektupları, Takı ve Kumaşlar*

III. Bölüm

Hitit Egemenliği (MÖ 1650-1190) (s. 125-223), *Hititçede Kadın ve Kadının Akrabalığını İfade Eden Kelimeler, Eski ve Orta Hitit Devleti Çağında Kraliçeler, Büyük İmparatorluk Çağı Kraliçeleri, Şapinuva'nın Kraliçesi: Taduhepa (Aygül Süel), Kral Çocuğu, Büyük Kız, Egemen Kraliçe: Güçlü Kadınlar, Büyük Kraliçe Puduhepa, Puduhepa'nın Mühürleri, Kraliçe ve Dini Görevleri, Krali Evlenmeler, Halk Kadını, Evlilik Müessesesi, Bo-*

şanma, Zina, Veraset ve İş Hayatı, Boşanma, İş Hayatı, Kült Törenlerinde Görevli Kadınlar, Fal, Büyü ve Kehanet, Şarkıcı Kadınlar, Kraliçe ve Kadın Giysileri, Takıları, Giysiler, Takılar, Hitit Erkeği ve Kadın.

IV. Bölüm

Geç Hitit Dönemi'nden Erken Bizans'a Kadın (MÖ 1190 - MS 726) (s. 225 - 340), *Geç Hitit Döneminde Kadın (MÖ 1190 - 620/600)*, Maraş Stellerindeki Karı Koca Sevgisi, *Demir Çağında Anadolu Kadını: Urartu, Frig ve Lidya (Erkan Konyar)*, Urartu Kadını, Frigler, Lidya'nın Kadınları, *Efes'te Hellenistik Öncesi Dönemdeki Ünlü Kadınlar: VII. Keleopatra ve IV. Arsinoe (Hilke Thür)*, IV. Arsione'nin Efes'teki Mezarı, *Yunan/Hellen Uygarlığında Kadının Yeri, Hetreler, Roma Uygarlığında Kadının Yeri, Kadınlara Özel Bir Bayram: Thesmophoria (Emine Çaykara)*, *Roma Döneminde Efesli Kadınlar (Elisabeth Trinkl)*, Efesli Kadınların Şehirdeki Görünümleri, Nekropollerin İzinde Efesli Kadınlar, *Erken Bizans Döneminde Kadın (Gülru Tanman)*, Hıristiyanlık, Kadın ve Montanizm, Ebe, Hemşire, Çalışan Kadınlar, Konstantinopolis'in Kadınları, Theodora ve Anikia Iuliana, *Bitirirken* (s. 341-346), *Yazar Biyografileri* (s. 347-349), *Dizin* (s. 351 355), *Teşekkürler* (s. 357).

İçerik ve Kapsam

"*Anadolu'da Kadın: On Bin Yıldır Eş, Anne, Tüccar, Kraliçe*" adlı kitap, şekil, düzen ve kuruluştan da anlaşılacağı üzere ülkemizde bu alanda ilk çalışma yapanlardan Hititolog ve Dilbilimci Prof. A. Muhibbe Darga'nın ilk basımı 1976 tarihinde yapılan kaynak eseri *Eski Anadolu'da Kadın*'ın genişletilmiş bir baskısıdır. Yeni keşiflerle ve konuk yazarlarla (Şengül G. Aydıngün, Aygül Süel, Erkan Konyar, Hilke Thür, Emine Çaykara, Elisabeth Trinkl ve Gülru Tanman) genişletilen bu eser, daha önce de belirtmiş olduğumuz gibi tarih öncesi dönemden Erken Bizans'a Koloni Çağı, Hitit, Urartu, Likya, Lidya, Hellen ve Roma kadınlarının geçirdiği değişimleri gösterirken bu toprakların kadına bakış açısını anlamamıza da yardımcı olmaktadır.

Kitabın "*Tarih Öncesi Çağlarda Anadolu'da Kadın*" adlı birinci bölümü konuk yazarlardan Şengül G. Aydıngün tarafından kaleme alınmıştır. Bu bölüm Prof. Darga'nın *Başlarken* bölümünde de sözünü ettiği üzere kitabın yeni versiyonunda en ilgi çekici bölümlerden birini oluşturmaktadır. Yani arkeolojik yeni buluntularla zenginleştirilmiş bir bölümdür.

İkinci ve üçüncü bölüm, Prof. Dr. Aygül Süel'in "Şapinuva'nın Kraliçesi: Taduhepa" adlı çalışması dışında Prof. Darga'nın "*Eski Anadolu'da Kadın*" adlı kitabındaki bilgiler ve bu bilgilere yaptığı yeni ilavelerden oluşmaktadır. Yazar anılan bölümlerde Asur Ticaret Kolonileri Çağı ile Hitit Egemenliği Çağı'nda Anadolu kadınının toplumdaki yerine değinirken 1976'dan 2013 yılına kadar geçen süre içinde yani tam tamina otuz altı yılda elde ettiği birçok yeni ve ilginç bilgileri de ilave ederek özellikle filolojik belgeler ışığında bu çağların kadınları hakkında önemli birçok bilgilere değinmektedir. Örnek verirsek, yazar 1993 yılında "Çağlar Boyu Anadolu'da Kadın" sergisi için kaleme aldığı bu döneme ait makalesini eklediğini *YKY Baskısına Önsöz*'de ifade etmektedir.

Kitabın "*Geç Hitit Dönemi'nden Erken Bizans'a Kadın (MÖ 1190 - MS 726)*" adlı dördüncü bölümü tamamen konuk yazarlar tarafından kaleme alınmıştır. Özellikle bu bölümde MÖ 1190 yılından MS 726 yılına kadar olan Anadolu'nun yaklaşık ikibin yıllık tarihsel sürecinde hüküm süren Urartu, Likya, Lidya, Hellen ve Roma toplumlarında kadınların geçirdiği değişimler bu konularda çalışan konuk araştırmacılar tarafından kendi uzmanlık alanları çerçevesinde tek tek gösterilirken aynı zamanda bu toprakların kadına bakış açısı da ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Sonuç olarak tıpkı "*Tarih Öncesi Çağlarda Anadolu'da Kadın*" adlı birinci bölüm gibi "*Geç Hitit Dönemi'nden Erken Bizans'a Kadın (MÖ 1190 - MS 726)*" adlı bu bölüm de size burada kısaca tanıtmaya çalıştığım "*Anadolu'da Kadın: On Bin Yıldır Eş, Anne, Tüccar, Kraliçe*" adlı kitabta son otuz altı yılda ülkemizde gerçekleştirilen kazılar sonucu ulaşılan ilginç bilgilerin yer aldığı ilgi çekici bir bölüm olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kitabın ilgi çekici diğer bölümleri ise son kısımda yer alan "*Yazar Biyografileri*" ile "*Teşekkürler*" adlı bölümlerdir.

"*Yazar Biyografileri*" adlı bölümde eski Anadolu kültür tarihi çerçevesi içinde Eski Anadolu'da kadın konusunda çalışmaları olan ve Prof. Darga ile bilimsel işbirliğine katılan araştırmacıların kısa özgeçmişleri yer almaktadır.

En son kısımda yer alan "*Teşekkürler*" adlı bölümde ise Alman Arkeoloji Enstitüsü ve Troia Vakfı ile birlikte 29 Türk ve yabancı araştırmacının adları bulunmaktadır.

Sonuç

Bu kitap, birbirinden ilginç mektupları, takıları, giyim kuşamları, banyo/ yemek kapları, gelenekleri, adetleriyle Anadolu'da binlerce yıl - *prehisto-rik dönemden İ.S. 7.yüzyıla*- yaşamış, gizemler yüklenmiş, gücüne güvenilmiş, erkeğin yanında mührünü basmış, sosyal faaliyetleriyle topluma kendini kabul ettirmiş tüm kadınlara bir armağan niteliğindedir.

“*Anadolu'da Kadın: On Bin Yıldır Eş, Anne, Tüccar, Kraliçe*” adlı Prof. A. Muhibbe Darga ve yedi konuk araştırmacı tarafından kaleme alınan bu kitap, tamamen bilimsel veriler ışığında ortak bir gayretin ürünü olup on bin yıllık Anadolu kadınına anlamaya yönelik bir çalışmadır.

Eser, yeni buluntularla zenginleştirilmiş olup her meslekten yeni ve genç okuyucularımız ile öğrencilerimiz için kaleme alınmıştır. Onlar merak ve zevkle okuyarak Anadolumuzun/bu toprakların zengin uygarlığını, ilgi çekici sosyal tarihini ve insan ilişkilerini biraz olsun algılayabilirlerse, eski Anadolu tarihine yansıyan ve yer yer ortaya çıkan kadın figürleri de eminim ki doğru bir şekilde tanıyacak ve onlar hakkında daha fazla bilgi sahibi olacaklardır. Böylece “Ölümsüz Barış Antlaşması”nda eşi Hitit Kralı III. Hattuşili ile kendi mührünü basan Anadolu kadınlarından biri olan, eş, anne ve Kraliçe olan Puduhepa'yı da Hürrem Sultan kadar yakından tanıyacaktır.

İşte bu kitap, tam tamına otuz altı yıl sonra yeni ilaveler ile onlar için tekrar yazıldı!

Sonuç olarak, böylesine önemli bir çalışmayı gerçekleştiren başta Prof. Darga olmak üzere katkıda bulunan herkesi içtenlikle kutluyorum.

Yararlı olması dileğiyle...